

ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

People's Expectations to the Administration of the BoKluea Tai
Sub-district Municipality at BoKluea District, Nan Province

รัตนกร อุปจักร¹ พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปญโญ² และธิติวุฒิ หมั่นมี³

Ratanakorn Upachak, Phrakhrupalad Watcharaphong Vacirapa กัโท and
Thitiwut Munmee

Received: May 25, 2024

Revised: June 03, 2024

Accepted: June 12, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงาน 2) เปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงาน และ 3) นำเสนอแนวทางการจัดการความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 293 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ t-test และการทดสอบค่าเอฟ F-Test และการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูปหรือคน และใช้เทคนิคการสรุปเนื้อหาแนะนำเสนอแนวทาง ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อ

¹ เทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้; BoKluea Tai Subdistrict Municipality

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: Ratanakorn1984@gmail.com, Tel. 080-7023714

เกลือได้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ตามหลักอิทธิบาทธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ประชาชนที่มีการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือได้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน และ 3) แนวทางการจัดการความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงาน พบว่า ความรักงานพอใจกับงานที่ทำอยู่ มีความพึงพอใจในตำแหน่งหน้าปฏิบัติงาน พัฒนาปลูกฝังคุณธรรมทางจิตใจให้บุคลากร ขยันหมั่นเพียรกับงาน พัฒนาความขยัน สร้างความรู้สึกให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานทุกคนในองค์กร ความเอาใจใส่รับผิดชอบงาน เอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน สร้างจิตสำนึก ในการทำหน้าที่ของตน และการพินิจพิจารณาหรือการทำความเข้าใจ มีการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น วางแผนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกันเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานทันต่อเหตุการณ์ โดย ไตร่ตรองใช้สติปัญญาพิจารณาด้วยเหตุผล จะเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งตัวเอง องค์กร และประชาชน

คำสำคัญ: ความคาดหวัง, การบริหารงาน, เทศบาลตำบล

Abstract

This research article aims to: 1) study the level of public expectations regarding municipal administration; 2) compare public expectations concerning municipal administration; and 3) propose guidelines for managing public expectations towards the administration of Bo Kluea Tai Subdistrict Municipality, Bo Kluea District, Nan Province. The research utilized a mixed-method approach, combining quantitative and qualitative methodologies. The quantitative aspect employed a survey-based method with a population consisting of 293 individuals aged 18 years and older. We analyzed the data using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and least significant difference (LSD) for pairwise comparisons. We conducted in-depth interviews with 9 key informants for the qualitative aspect, and then used content analysis to summarize the data and present the proposed guidelines. The research findings revealed that: 1) The overall public expectations regarding the administration of Bo Kluea Tai Subdistrict Municipality, based on the principle of *Iddhipada Dhamma* (Path to Success), were at a moderate level; 2)

Differences in education level, occupation, and average monthly income significantly influenced public expectations towards municipal administration at the .01 level of statistical significance. Other demographic factors showed no significant differences; 3) The proposed guidelines for managing public expectations emphasized fostering a sense of dedication and satisfaction among municipal personnel. This includes promoting job satisfaction, instilling moral values, encouraging diligence and responsibility, and creating a collective sense of duty. We also recommended regular meetings for brainstorming, joint planning, and decision-making to ensure effective and timely operations. Employing rational and thoughtful deliberation would maximize benefits for individuals, organizations, and the public alike.

Keywords: Expectations, Administration, Subdistrict Municipality

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 78 กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นเพื่อที่จะให้พึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นเองได้ การพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันจึงมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวางโดยมีเพียงจะมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตพัฒนาเศรษฐกิจรวมทั้งพัฒนาสังคมของท้องถิ่นด้วย และเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารอีกทั้งมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นจึงจำเป็นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเร่งกำหนดจุดมุ่งหมายหรือทิศทางในการพัฒนาของตนให้ชัดเจน มีการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและศักยภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะสามารถบริหารงานในความรับผิดชอบตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายเพื่อเตรียมการสำหรับอนาคตเป็นการวางแผนในทิศทางของการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาอย่างมีระบบนอกจากนี้การวางแผนเป็นการรวมสรรพกำลังระดมความคิดในการพัฒนาอย่างมีทิศทางให้สอดคล้องกันเพื่อลดการสูญเสียทรัพยากรอันมีอยู่อย่างจำกัดแผนพัฒนาท้องถิ่นถือเป็น

เครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการกำหนดภารกิจเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานไปสู่จุดมุ่งหมายดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยในการกำหนดแผนงานโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกันซึ่งสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีมากมาย แต่คงเป็นการยากที่จะดำเนินการแก้ไขได้ทุกด้านเนื่องจากข้อจำกัดในปัจจัยทางการบริหาร เช่น งบประมาณ ไม่เพียงพอต่อบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ของท้องถิ่นที่มีจำกัด เป็นต้น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548)

เทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีเนื้อที่โดยประมาณ 416.2 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 260,378.5 ไร่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา 90 เปอร์เซ็นต์ เป็นพื้นที่ราบ 10 เปอร์เซ็นต์ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ ทำสวน ทำนา และรับจ้างทั่วไปในเมืองใหญ่ มีจำนวน 15 หมู่บ้าน มีจำนวน 1,565 ครัวเรือน ประชากร 5,117 คน ด้วยแยกเป็นชาย 2,636 คน หญิง 2,741คน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 2 เขต การปกครอง เทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิด กับประชาชนมากที่สุด จึงนับว่าเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนโดยตรง มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสาธารณะตามกฎหมายเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า มีภารกิจหน้าที่ที่ต้องดำเนินการให้บริการแก่ประชาชนเพื่อมุ่งหวังที่จะให้บริการขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลตามที่กำหนดเป็นที่น่าพึงพอใจที่สุด การดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรจึงจำเป็นต้องได้รับการทบทวน ติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ วางแผนพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และเกิดความโปร่งใสและสะท้อนความพึงพอใจของประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อที่จะนำผลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในองค์กร เทศบาลตำบลไม่ว่าจะเป็นขนาดใดก็ตามจะประกอบไปด้วยสภาตำบลอยู่ในระดับสูงสุดเป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลการบริหารของนายกเทศมนตรีของเทศบาลนั้น ๆ ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารเทศบาลตำบลนั้นและมีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำงานประจำวัน โดยมีปลัดและรองปลัดเทศบาลตำบลเป็นหัวหน้างานบริหาร (เทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้, 2561)

เนื่องจากเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้เป็นหน่วยงานที่ต้องมีการดำเนินงานด้วยกระบวนการบูรณาการร่วมกับภาคประชาชนเป็นหลัก หากขาดประสิทธิภาพในการบริหารงานแล้วจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดความบกพร่อง ความอ่อนแอ และหย่อนประสิทธิภาพของกลไกด้านการ

บริหารจัดการภายในองค์กรเกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลทำให้ไม่สามารถให้บริการแก่ประชาชนตามความต้องการได้ตามความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ การประสานงานเกิดความผิดพลาดคลาดเคลื่อน และยังเป็นที่มาของการถูกมองว่าภาคราชการทำงานไม่มีความโปร่งใส ประชาชนไม่มีความไว้วางใจ และเกิดความเบื่อหน่ายในการทำงานของภาครัฐและในทางกลับกันหากเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ มีการบริหารงานที่ดีมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรเกิดความราบรื่นมีการประสานงานในการปฏิบัติร่วมกับประชาชนได้ดี ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุด ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติงานสามารถบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การสำรวจความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะทำให้เทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ได้รับทราบถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน เพื่อให้ทราบถึงระดับความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน และแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ เพื่อเป็นพื้นฐานการบริหารงาน และเป็นแนวทางในการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ตรงจุดตามความคาดหวัง ที่ประชาชนมีต่อเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ให้เกิดความสำเร็จผลตามเจตนารมณ์ตามความคาดหวังและความต้องการของประชาชนต่อไป (เทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้, 2561)

การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลตำบลเป็นไปตามความคาดหวังของประชาชนโดยใช้หลักอิทธิบาทธรรม คือ ฐานหรือหนทางสู่ความสำเร็จ หรือ คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณเครื่องสำเร็จสมประสงค์ ทางแห่งความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย มี 4 ประการ ประกอบด้วย ฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความเพียร) จิตตะ (ความคิด) และวิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง) ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ผ่านความคาดหวังที่ประชาชนมีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้เพื่อให้ทราบถึงระดับความคาดหวังต่อการบริหารงานนโยบายสาธารณะใน 5 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพ 3) ด้านพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 4) ด้านการพัฒนาสาธารณสุข 5) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว และได้ทราบถึงข้อเสนอแนะทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีในพื้นที่ตำบลบ่อเกลือใต้รวมไปถึงแนวทางใน

การบริหารงานและพัฒนาพื้นที่ตำบลบ่อเกลือใต้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความคาดหวังของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือจังหวัดน่าน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (สิน พันธุ์พินิจ, 2547) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.938 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปเป็นผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งในเขตตำบลบ่อเกลือใต้อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำนวน 293 คน ได้มาจากการแทนค่าในสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, T., 1973) เก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที่ t-test และการทดสอบค่าเอฟ F-Test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ โดยมี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา กลุ่มที่ 2

ผู้บริหารเทศมนตรีตำบลบ่อเกลือใต้ และกลุ่มที่ 3 กำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศมนตรีตำบลบ่อเกลือใต้ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอนหนังสือจากวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ สัมภาษณ์ นัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลหลัก สัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้ ดำเนินการสัมภาษณ์โดยขออนุญาตใช้วิธีจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ด้วยตนเองและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน พบว่า 1) การความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.65$) รองลงมา คือ ด้านด้านการพัฒนาอาชีพ ($\bar{X} = 3.40$) ด้านการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.38$) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.27$) และด้านการพัฒนาด้านสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.27$) ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ และ 2) ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิมangsa (ความไตร่ตรอง) ($\bar{X} = 3.48$) รองลงมา คือ ด้านจิตตะ (ความคิด หรือความใส่ใจ) ($\bar{X} = 3.36$) ด้านฉันทะ (ความพอใจ) ($\bar{X} = 3.34$) และด้านวิริยะ (ความเพียร) ($\bar{X} = 3.31$) ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี เพศ อายุ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. แนวทางการจัดการความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน พบว่า 1) ความรักงานพอใจกับงานที่ทำอยู่ บุคลากรเทศบาลต้องมีพึงพอใจในตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความชื่นชมมุ่งหวังให้ผลงานที่ได้รับบรรลุจุดมุ่งหมาย มีความพึงพอใจ มีความสุขกับการทำงาน พัฒนาปลูกฝังคุณธรรมทางจิตใจให้บุคลากรทุกคนมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันว่าเกิดประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว และสังคมโดยรวมอย่างไร 2) ขยันหมั่นเพียรกับงาน การพัฒนาความขยัน โดยพัฒนาความเพียรให้เกิดขึ้น สร้างความรู้สึกให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานทุกคนว่างานในองค์กรเป็นงานที่ทำด้วยความสามารถ ทำด้วยความเพียรพยายาม ที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ทำงานด้วยความเต็มใจ ยินดีเสียสละเวลาของตัวเองเพื่องานที่ปฏิบัติสำเร็จลงด้วยดี 3) ความเอาใจใส่รับผิดชอบงาน การปฏิบัติงานหากเราเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ผลของงานก็จะออกมาดี เกิดความผิดพลาดน้อย เพราะว่า การเอาใจใส่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การสร้างจิตสำนึกในการทำหน้าที่ของตน พึงระลึกอยู่เสมอว่างานที่เราทำเป็นงานที่เกิดประโยชน์กับตนเอง องค์กร ประชาชนและประเทศชาติ เมื่อมีความรอบรู้แล้วว่าผลที่ตามมาจะเกิดประโยชน์กับหลายคน จะทำให้เรามุ่งมั่นทำความด้วยความรอบครอบ ความผิดพลาดก็จะน้อยตามไปด้วย และ 4) การพิจารณาพิเคราะห์หรือการทำความเข้าใจ การปฏิบัติงานต้องมีการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นและวางแผนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกันเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานทันต่อเหตุการณ์ และพัฒนาการปฏิบัติงาน โดยไตร่ตรองใช้สติปัญญาพิจารณาด้วยเหตุผล จะได้นำไปสู่การทบทวนการทำงาน การดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งตัวเอง องค์กร และประชาชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน พบว่า 1) การความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมา คือ ด้านด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว และด้านการพัฒนาด้านสาธารณสุข ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ และ 2) ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน

พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิม้งสา (ความไตร่ตรอง) รองลงมา คือ ด้านจิตตะ (ความคิด หรือความใส่ใจ) ด้านฉันทะ (ความพอใจ) และด้านวิริยะ (ความเพียร) ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ บริหารงานร่วมกันกับเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ (ท่านสามารถเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการ บริหารงานด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ให้เทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ไปดำเนินการ และ บุคลากรในองค์กรดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมด้านต่าง ๆ เป็นไปด้วยความราบรื่น ก่อนการ วางแผนงานในการพัฒนาชุมชนมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อเสนอแนะถึงความ ต้องการ หรือปัญหาอุปสรรค เพื่อตอบสนองความต้องการ และลดความขัดแย้งในชุมชน สอดคล้อง กับงานวิจัยของจิตปราณี อึ้งวิฑูรสถิตย์ (2565) พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการ ให้บริการของเทศบาลตำบลบางใหญ่ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้าน กระบวนการขั้นตอนการให้บริการ และ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

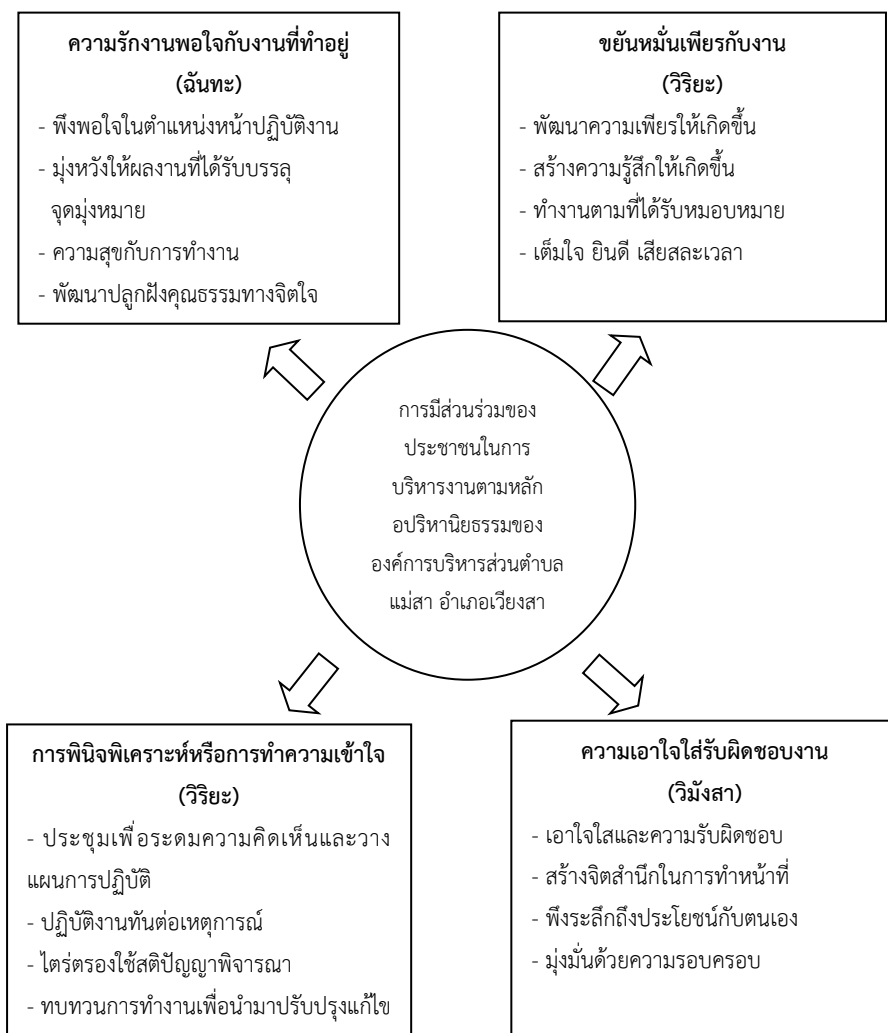
2. การเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบล บ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของ ประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี เพศ อายุ ที่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อ เกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของภิญโญ เข้มปัญญา (2558) พบว่า ประชาชนที่ มีเพศ แตกต่างกัน มีระดับความคาดหวัง ที่มีต่อการบริหารงานสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา แตกต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญ และประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีระดับความคาดหวังที่มีต่อการบริหารงานสาธารณะของ องค์การบริหารส่วนตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญ

3. แนวทางการจัดการความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบล บ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน พบว่า 1) ความรักงานพอใจกับงานที่ทำอยู่ บุคลากร เทศบาลต้องมีพึงพอใจในตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความชื่นชมมุ่งหวังให้ผลงานที่ได้รับบรรลุ

จุดมุ่งหมาย มีความพึงพอใจ มีความสุขกับการทำงาน พัฒนาปลูกฝังคุณธรรมทางจิตใจให้บุคลากรทุกคนมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันวาเกิดประโยชน์กับตนเองครอบครัว และสังคมโดยรวมอย่างไร 2) ขยันหมั่นเพียรกับงาน การพัฒนาความขยัน โดยพัฒนาความเพียรให้เกิดขึ้น สร้างความรู้สึกให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานทุกคนว่างานในองค์กรเป็นงานที่ทำด้วยความสามารถ ทำด้วยความเพียรพยายาม ที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ทำงานด้วยความเต็มใจ ยินดีเสียสละเวลาของตัวเองเพื่องานที่ปฏิบัติสำเร็จลงด้วยดี 3) ความเอาใจใส่รับผิดชอบงาน การปฏิบัติงานหากเราเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ผลของงานก็จะออกมาดี เกิดความผิดพลาดน้อย เพราะว่า การเอาใจใส่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การสร้างจิตสำนึกในการทำหน้าที่ของตน พึงระลึกอยู่เสมอว่างานที่เราทำเป็นงานที่เกิดประโยชน์กับตนเอง องค์กร ประชาชนและประเทศชาติ เมื่อมีความรอบรู้แล้วว่าผลที่ตามมาจะเกิดประโยชน์กับหลายคน จะทำให้เรามุ่งมั่นทำความด้วยความรอบครอบ ความผิดพลาดก็จะน้อยตามไปด้วย และ 4) การพิจารณาหรือการทำความเข้าใจ การปฏิบัติงานต้องมีการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นและวางแผนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกันเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานทันต่อเหตุการณ์ และพัฒนาการปฏิบัติงาน โดยได้ตรงต่อใช้สติปัญญาพิจารณาด้วยเหตุผล จะได้นำไปสู่การทบทวนการทำงาน การดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งตัวเอง องค์กร และประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของพีระภรณ์ วรรณรัตน์ (2561) พบว่า ในการบริหารจัดการการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของเทศบาลเมืองไผ่เชิง จังหวัดนครปฐม คือ ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในทุกรูปแบบโดยเฉพาะเทคโนโลยีกับการดำเนินงานนั้นควรมีการพัฒนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเน้นการใช้แอปพลิเคชันที่สามารถใช้งานกับเทคโนโลยีที่ราคาไม่สูง ส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีสู่กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มเกษตรกร เพิ่มศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนโดยการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการให้บริการคอมพิวเตอร์ สร้างความเชื่อมั่นด้านความรู้ความสามารถของผู้นำชุมชน เพิ่มระยะเวลาในการจัดอบรม พร้อมกับพาลงพื้นที่ปฏิบัติจริงจะได้ทราบถึงปัญหาในการใช้งานขณะนั้นและสามารถแก้ปัญหาการใช้งานได้จริง จัดทำคู่มือเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ใหม่ สร้างแรงจูงใจในการเข้าอบรมและเข้าใช้เทคโนโลยี เช่น การให้รางวัล และทำการสำรวจข้อมูลก่อนวันเริ่มประชาคม เพื่อให้ประชาชนได้จัดเตรียมเนื้อหาข้อมูลเสนอต่อที่ประชุม

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จากการสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้สรุปมาเป็น แนวทางการจัดการความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย

จากภาพที่ 1 กล่าวได้ว่า การนำหลักอิทธิบาท 4 คือ หลักหรือหนทางสู่ความสำเร็จ หรือคุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณเครื่องสำเร็จสมประสงค์ ทางแห่งความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย มี 4 ประการ ประกอบด้วย 1) ฉันทะ (ความพอใจ) หมายถึง ความ ต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป 2) วิริยะ (ความเพียร) หมายถึง ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อุตุน เอาธุระไม่ ท้อถอย 3) จิตตะ (ความคิด) หมายถึง ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกใฝ่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลือนลหายไป และ 4) วิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง) หมายถึง หมั่นใช้ ปัญญา พิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัตถุประสงค์ คัดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น มาใช้ในการบริหารงานถือว่าเป็นธรรมะเพื่อใช้ในการปฏิบัติ หน้าที่อย่างดีที่สุดแล้ว ทั้งจะก่อให้เกิดความเจริญแก่องค์กร ซึ่งผู้วิจัยสรุปเป็นแนวทาง ได้ดังนี้

1. ความรักงานพอใจกับงานที่ทำอยู่ (ฉันทะ) บุคลากรเทศบาลต้องมีพึงพอใจในตำแหน่ง หน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความชื่นชอบมุ่งหวังให้ผลงานที่ได้รับบรรลุจุดมุ่งหมาย มีความพึงพอใจ มี ความสุขกับการทำงาน พัฒนาปลูกฝังคุณธรรมทางจิตใจให้บุคลากรทุกคนมองเห็นคุณค่าและ ความสำคัญของงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันวาเกิดประโยชน์กับตนเองครอบครัวและสังคมโดยรวม อย่างไร

2. ขยันหมั่นเพียรกับงาน (วิริยะ) การพัฒนาความขยัน โดยพัฒนาความเพียรให้เกิดขึ้น สร้างความรู้สึกให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานทุกคนว่างานในองค์กรเป็นงานที่ท้าทายความสามารถ ท้า ท้าความเพียรพยายาม ที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ทำงานด้วยความเต็มใจ ยินดีเสียสละ เวลาของตนเองเพื่องานที่ปฏิบัติสำเร็จลุล่วงด้วยดี

3. ความเอาใจใส่รับผิดชอบงาน (จิตตะ) การปฏิบัติงานหากเราเอาใจใส่ในการ ปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ผลของงานก็จะออกมาดี เกิดความผิดพลาดน้อย เพราะว่า การเอาใจใส่และ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การสร้างจิตสำนึกในการทำหน้าที่ของตน พึงระลึกอยู่เสมอว่างาน ที่เราทำเป็นงานที่เกิดประโยชน์กับตนเอง องค์กร ประชาชนและประเทศชาติ เมื่อมีความรอบรู้แล้ว ว่าผลที่ตามมาจะเกิดประโยชน์กับหลายคน จะทำให้เรามุ่งมั่นทำความด้วยความรอบครอบ ความ ผิดพลาดก็จะน้อยตามไปด้วย

4. การพินิจพิเคราะห์หรือการทำความเข้าใจ (วิมังสา) การปฏิบัติงานต้องมีการประชุม เพื่อระดมความคิดเห็นและวางแผนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกันเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานทันต่อ เหตุการณ์ และพัฒนาการปฏิบัติงาน โดยไตร่ตรองใช้สติปัญญาพิจารณาด้วยเหตุผล จะได้นำไปสู่

การทบทวนการทำงาน การดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งตัวเอง องค์กร และประชาชน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลควรมีนโยบายเพื่อสร้างความรัก ความสามัคคี ความพอใจให้กับพนักงานในตำแหน่งหน้าปฏิบัติงาน
2. เทศบาลควรมีนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความขยันหมั่นเพียรกับงาน โดยการสร้างความรู้สึกรู้สึกให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานทุกคน
3. เทศบาลควรมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนต่อผู้มีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน เอาใจใส่รับผิดชอบงาน ให้มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่ปฏิบัติ
4. เทศบาลควรต้องมีนโยบายเพื่อเสริมสร้างการพินิจพิจารณาหรือการทำความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. เทศบาลควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรัก ความสามัคคี ความพอใจให้กับพนักงานในตำแหน่งหน้าปฏิบัติงาน ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรมให้บุคลากรทุกคน
2. เทศบาลควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความขยันหมั่นเพียรกับงาน โดยการสร้างความรู้สึกรู้สึกให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานทุกคน
3. เทศบาลควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม สนับสนุนต่อผู้มีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน เอาใจใส่รับผิดชอบงาน ให้มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่ปฏิบัติ
4. เทศบาลควรจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการพินิจพิจารณาหรือการทำความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). *คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

- จิตปราณี อึ้งวิฑูรสถิตย์. (2565). ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาล ตำบลบางใหญ่ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 12(1), 18-32.
- เทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้. (2561). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565)*. น่าน: เทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน.
- พีระภรณ์ ะเร็นรัมย์. (2561). *การบริหารจัดการการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ เทศบาลเมืองไร่ขิงจังหวัดนครปฐม*. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภิญโญ เข้มปัญญา. (2558). ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานสาธารณะ ของ องค์การบริหารส่วนตำบลบางยี่โท อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า*, 2(1), 57-64.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, หน้า 1.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2547). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: บริษัทจุฬนพัลลขิงจำกัด.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.